

ІСТОРИКО-ПОЛІТИЧНІ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ НАСЛІДКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПСЕВДОРЕЛІГІЙНОЇ КОНЦЕПЦІЇ «РУССКОГО МІРА» В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

У статті осмислюються з позицій кросдисциплінарного аналізу особливості та наслідки активних спроб впровадження в українському соціокультурному просторі псевдорелігійної концепції «Русского міра», котра виконує роль важливого пропагандистсько-маніпулятивного чинника застосування російської «мякої сили» на пострадянському просторі.

Ключові слова: «Русский мір», РПЦ, Московський патріарх, УПЦ (МП), псевдорелігійна концепція, Україна.

В ситуації невідворотності суспільних змін та поступового звільнення українського соціуму від рудиментів російсько-радянського колоніалізму суттєво активізуються центри зовнішнього цивілізаційного впливу, як західні, так і російські. Політична ентропія в Україні поступово змінюється новою якістю системності й переходом від імітації політичної діяльності до, власне, реальної політичної боротьби ідеологій, програм і цінностей. Крихкість і неусталеність держави з одним із найнижчих у світі рівнів довіри населення до власного уряду (за Г. Северінсен), сприйняття її більшістю інтелектуалів у якості «квазідержави» – інструменту пострадянських олігархічних еліт для нав'язування громадянам власних інтересів, – ось обставини, котрі змушують особливу увагу приділити осмисленню впливу зовнішніх щодо українського контексту чинників, здатних уповільнити поступальний процес позбавлення успадкованих від радянської епохи моделей поведінки, світоглядних орієнтирів та моральних імперативів. Одним із подібних доволі впливових «зовнішніх гравців» лишається Російська православна церква та її філія в Україні – УПЦ (МП).

Актуальність означеної тематики зумовлюється тим, що в умовах несформованості (навіть на 22-му році незалежності!) політичної нації в державі усе частіше лунають доволі радикальні заклики: визнати, що впродовж багатьох років країна перебувала під російсько-радянською окупацією, тому нині вона потребує «кардинального перезавантаження» – безповоротного й остаточного відмежування від радянського тоталітарного спадку на рівні символів, свят, міфології (необхідний їх повний демонтаж та законодавча заборона на рівні з символами нацизму) [8, с. 15-17]. За подібних обставин ефективна декомунізація, ідеологічний та ціннісний розрив із російсько-радянським тоталітарним минулим, стає безальтернативною передумовою повернення у природне для України європейське русло соціального, культурного й політичного розвитку.

Відомий російський націоналіст-державник П. Століпін якось сказав: «Народ, котрий не має національної самосвідомості – це гній, з якого виростають інші народи». В цьому ж контексті варто згадати й слова Махатми Ганді про те, що найтяжчий спадок, який залишає колонізатор своїм колоніям, – це інтелігенція, вихована колонізатором. Тобто, інтелігенція, котра живе імперськими стереотипами й тяжко хвора на синдром рабської неповноцінності відносно вчорашніх «панів життя». Подібну ситуацію, на превеликий жаль, спостерігаємо на початку ХХІ ст. в Україні – державі, створеній нацією постколоніальною, посттоталітарною та постгеноцидною.

Мета статті полягає в тому, щоб виявити особливості та наслідки деструктивної (з позицій українських державно-національних інтересів) діяльності РПЦ та її філії в Україні – УПЦ (МП) – у вітчизняному соціокультурному просторі.

Задекларована проблема не була предметом комплексного наукового аналізу, хоча окремі її аспекти й розглядалися у працях Ю. Макарова, М. Рябчука, О. Богомоллова, О. Литвиненка, І. Лосева, Я. Музиченка, написаних, здебільшого, у публіцистичному жанрі й науково-

популярному форматі. Загальною спільною характеристикою вищеозначених робіт є їхня полемічно-викривальна спрямованість, категоричність оцінок і гострота висловлюваних положень – типова риса переважної більшості публікацій, зорієнтованих на ключові засади націонал-патріотичного дискурсу й т.зв. «антиколоніальної» парадигми. Подібна принципова патріотична позиція, за нашим глибоким переконанням, виглядає цілковито виправданою і обґрунтованою: для того, аби вітчизняні інтелектуали змогли виробити ефективну й реальну альтернативу російсько-радянським імперським міфам і політичному піару антиукраїнських партій, – необхідно послідовно, наполегливо і на всіх рівнях розвінчувати й семантично нівелювати численні символи, образи, комплекси і стереотипи тяжкого спадку політичного, культурного й духовного поневолення українців, одним із яких є концепція т. зв. «Русского міра», висунута очільниками Російської православної церкви (РПЦ) всередині 2000-х рр.

Актуальність задекларованої теми обґрунтовується ще й тим, що влітку 2013 року планується урочисте святкування 1025-річчя хрещення Русі, а міжнародний оргкомітет цього заходу очолює Патріарх РПЦ Кіріл, за словами якого, свято «має бути наповнене масштабними подіями, що свідчать про духовну єдність братніх народів». В пасхальному інтерв'ю каналу «Інтер» цього ж року Кіріл особливо наголосив на тому, що хрещення відкрило великі перспективи для «створення певної цивілізаційної спільноти східних слов'ян», – з цього приводу український історик Я. Музиченко вказує на доволі промовисту обставину: в цей же час в унісон з Патріархом кремлівські офіційні особи наполегливо і в ультимативній формі твердили про необхідність приєднання України до т. зв. Митного союзу [7].

Виступаючи в ролі ключового «промоутера» «Русского міра», очільник РПЦ демонструє амбіції політичного діяча і прагне перетворити цей символіко-пропагандистський феномен на політичну реальність, наділену функціональними спромогами: «Вірю, що тільки згуртований Русській мір зможе стати сильним суб'єктом глобальної міжнародної політики, сильнішим від усіляких політичних альянсів» (2009 р.) [2, с. 19]. Подібні висловлювання з точки зору здорового глузду та міжнародного права виглядають, м'яко кажучи, некоректними, оскільки ставлять під сумнів повноцінність міжнародної правосуб'єктності держави Україна. Називаючи Росію, Білорусь та Україну «ядром» свого дітища, Кіріл безапеляційно доводить: «ми духовно далі залишаємося *одним народом* (курсив наш – Я.П.) і здебільшого – дітьми Російської православної церкви» [2, с. 19].

Враховуючи великий електоральний вплив УПЦ МП, продемонстрований передвиборчими політичними кампаніями 2004, 2006 і 2007 років в Україні, вітчизняний дослідник О. Богомолів кваліфікує цю церковну інституцію як важливе джерело російської «м'якої влади» у нашій державі і ставить її за ефектом впливу в один ряд з російською поп-культурою та шоу-бізнесом, котрі опосередковано контролюються Кремлем і сприяють маніпулятивному зомбуванню українців через телебачення та кабельні мережі (оскільки агресивно підкорили вітчизняний інформаційний простір) [2, с. 18, 20]. Православні єпископи в путінській Росії є невід'ємною частиною керівної номенклатури, і ця обставина становить тільки один аспект явища, котре російські вчені-суспільствознавці називають «політичним православ'ям», чийм ідеологічним попередником слід вважати чорносотенні організації кінця XIX ст.

Риси, що їх об'єднують, – потужна урядова підтримка, антисемітизм, антизахідництво, монархізм та націоналізм. «Повзуча клерикалізація» публічної сфери й політики поряд із політизацією релігії у країні, яка традиційно позиціонує себе більш духовною, аніж «атеїстична» Європа, викликає гостре обурення в середовищі російської інтелігенції і є ознакою наростання масового невдоволення «надмірно політизованим православ'ям», а також вагомою причиною масштабного збільшення протестантських громад [2, с. 20]. Цілком переконливим, на нашу думку, виглядає потрактування «Русского міра» в якості «світу російської мови та Православної церкви», своєрідного «теократичного союзу націй», сучасного аналогу Священної Римської імперії німецької нації, структурної кальки «Арабського світу» (доречно нагадати, що останній мислиться його ідеологами *єдиною нацією*, об'єднаною на підставі спільної релігійної ідентичності, проте штучно і тимчасово роз'єднаної західними колонізаторами на окремі

держави) [2, с. 19].

Святкування у 2013 р. 1025-ліття хрещення Русі за планом, розробленим у Москві, по суті планується як уславлення «величі» Московського патріархату. З цього приводу авторитетний український історик І. Гирич стверджує, що російська влада через посередництво церкви намагається повернути Україну в імперську орбіту: «Мусування ідей «русского міра» – це заперечення українського християнського світу, врешті, заперечення українців як нації. І це – модернізована версія давньої імперської ідеології. Утім подається вона під церковним «соусом» [7].

В подібному ключі осмислює ситуацію й інший знаний науковець, М. Рябчук, для якого РПЦ на чолі з Кірілом Гундяєвим – частина імперського істеблішменту, нарівні з ФСБ, ГРУ, ОРТ, ЛДПР Жириновського чи Інститут СНД, очолюваний українофобом К. Затулінім. Три помпезні візити Патріарха до України протягом 2010 р. вчений розміщує в одному типологічному ряду з участю московських політтехнологів в українських виборах, брудною антиукраїнською пропагандою в російських ЗМІ, хамськими посланнями Д. Медведєва до В. Ющенка [9, с. 223]. Заклики духовної особи до своєї чисельної пастви підтримати євразійську економічну інтеграцію та об'єднання валютно-фінансових систем Росії й України мають характер провокативно-пропагандистської риторики [9, с. 223], головна мета якої, схоже, полягає в тому, аби задекларувати відданість пана Гундяєва неоімперіалістичним (т. зв. «інтеграційним») проектам В. Путіна на пострадянському просторі. В контексті цієї великої геополітичної стратегії, однією із важливих складових якої постає концепція «Русского міра» як «православної цивілізації» (що їй, насправді, ніколи не існувало!), діяльність УПЦ МП як локальної філії РПЦ почасти зводиться до ролі інструментально-функціональної – як засобу пропаганди антидержавницьких і антиукраїнських ідей, потужного ресурсу кремлівського неоімперіалізму та маргіналізації всього українського.

Втілення в життя гасел «Русского міра» посилює «русифікацію-советизацію» України, руйнує слабко сформовану українську модерну ідентичність і таким чином послаблює електоральну базу партій, зорієнтованих на ліберальну демократію західного зразка [9, с. 26].

Сьогодні дедалі активніше в колах національно свідомої інтелігенції, позбавленої «синдрому радянщини», поширюється думка про цілковиту абсурдність тези про росіян і українців як «братні народи» зі спорідненими історико-культурними та ментально-ціннісними витоками. Натомість усе частіше мова заходить про «цивілізаційне протистояння» (а то й «ворожнечу»): мовляв, якщо українська самосвідомість традиційно тяжіє до європейських християнських цінностей, ґрунтованих на глибокій повазі до свободи, особистості власності та права, – то російська самосвідомість генетично пов'язана з ординсько-азіатською зневагою до вищезазначених категорій. Саме звідси, за О. Широковим, всі російські етнопсихологічні комплекси, фобії та неврози – «від пияцтва до більшовизму» [10]. Російська ідентичність і т. зв. «російський патріотизм» традиційно включають ворожість, недовіру і задрість по відношенню до Європи, доповнені месіанською пихатістю «святої Русі» щодо «гнилого» й «безбожного» Заходу. Україна ж довгий час зберігала причетність до Європи саме завдяки Речі Посполитій (за словами Я. Грицака, «Європа приходила до нас у польському кунтуші»).

Вакуум ідей і цінностей в сучасній Україні уможлиблює тривале функціонування у свідомості населення сурогатів, симулякрів і заполітизованих словесних конструкцій-покручів типу «нашої спільної (з Росією – Я.П.) історії», «братніх народів» і «спільного духовного простору». За словами впливового українського інтелектуала Ю. Макарова, нинішня путінська Росія гарячково відчуває необхідність чимось підкріпити свою ідентичність, апелюючи до старих імперських міфів [6, с. 21]. Від імперії Романових успадковано міфологему месіанської ролі російського православ'я (традиція, котра йде від Філофея до Ф. Достоевського й В. Соловйова), а від Сталінської імперії – відреставрований у квазікомуністичному дусі великодержавний російський націоналізм агресивно-ксенофобського штибу. Центральним компонентом останнього виступала теза про порятунок народом-«богоносцем» «усього прогресивного людства» від «фашистської чуми». Насьогодні доволі поширеною тезою в середовищі молодих вітчизняних істориків є уявлення про те, що в 1943 р. українці потрапили

під радянську окупацію одразу після фашистської; українців, котрі вижили після Голодомору, Сталін у якості гарматного м'яса використав задля порятунку російсько-радянської імперії від краху; народам Східної Європи в 1945 р. солдати Червоної Армії принесли те, що мали самі, тобто, утвердження комуністичної диктатури й колоніальної системи, рабство і безправ'я [5, с. 19].

Сьогодні міф «Великої Перемоги» синхронно з ідеологемою «Русского міра» виконує важливу, як для очільників Кремля, місію: зберегти імперію росіян і забезпечувати й надалі цьому народові статус панівної на пострадянському просторі нації [5, с. 18]. «Ісконно русское православ'є» та 9 Травня досі лишаються ключовими підставами національної ідентичності росіян.

Цілком слушно, на нашу думку, зауважує російський (!) дослідник О. Широков, що російська імперська свідомість (як колись, так і нині) тримається саме на шовіністично-великодержавному ставленні до України: як тільки росіяни відкриють для себе, що українці ДІЙСНО окремих народ, російський імперський міф розсиплеться вдрузки, а слідом за ним і сама імперія [10]. На рівні аксіом в сучасному вітчизняному соціокультурному просторі, спотвореному травмами постколоніальної, посттоталітарної і постгеноцидної ментальності, утвердилася теза: більшість росіян сприймає українську мову й державність як прикре історичне непорозуміння, цивілізаційний «вивих», спричинений «шкідливим впливом» Польщі й Литви [10]. І позиція глави РПЦ абсолютно ідентична вищезазначеним стереотипам імперської свідомості, ця позиція виглядає цілковито політиканською, але аж ніяк не релігійною.

З точки зору теоретиків «Русского міра», будь-які розмови про «радянський геноцид» чи російсько-більшовицьку окупацію України, потребу очиститися від ганебного спадку радянщини потрактовуються в якості зловорожих підступів і фальсифікацій з боку «розтлінного Заходу», масонсько-єврейської змови, «інтриг Ватикану» або глобальної трансконтинентальної олігархії (в радикально-абсурдних версіях – як змова ЦРУ й Моссаду). Як не прикро це констатувати, подібного стибу риторика знаходить вдячну аудиторію на Півдні та Сході нашої держави, посилюючи розкол нації і активно підживлюючи ретро-ностальгію за «великим і могутнім» СРСР. З урахуванням даних соціологічних опитувань про те, що близько 20 % населення країни досі неприязно ставиться до державної незалежності, вищезазначена тенденція є надзвичайно серйозною загрозою для існування України як соборної унітарної держави, і вже у недалекому майбутньому (в міру поляризації соціуму перед президентськими виборами 2015 р.) здатна інтенсифікувати українофобські настрої в окремих регіонах зі стійким домінуванням «совецько-російської» (термін М. Рябчука) ментальності.

За словами авторитетного вітчизняного історіософа й релігієзнавця В. Артюха, модерний тип української національної свідомості досі перебуває на стадії формування, а ідеї українства доволі легко підміняються комплексами «малоросійства» у стилі теорії «двоєдиної нації» П. Куліша, в якій «великороси» й «малороси» утворюють органічну єдність. «Ті, хто не вірять в українську державність і не прийняли її (а Патріарх Кіріл неодноразово висловлювався скептично щодо доцільності існування української незалежності! – Я.П.), можуть бути настільки сильними і ситуація може повернутися так, що на цій країні доведеться поставити хрест... Перевага росіян – у сформованому середовищі» [1, с. 34-35].

Саме це «сформоване середовище» очільник РПЦ намагається екстраполювати на український інформаційний і духовний простір, аби виробити чіткі асоціації між православ'ям і «російськістю» та, з іншого боку, між «розкольництвом» і українством. В подібний спосіб конструюються образи, смисли й моделі сприйняття, котрі скеровують свідомість у «потрібному» напрямку. Підсилені «російськоцентричними» візіями українського минулого, зазначені образи цілковито відриваються від фактів, історичних джерел та реалій і починають створювати віртуально-фантазмагоричний «Русській мір», у якому жодним українським цінностям місця не лишається (оскільки у свідомості вірян вони мають чітко проасоціюватися з анафемованим «розкольництвом»).

Ми жодним чином не схильні приєднуватися до думки В. Стрембітського про те, що

треба заборонити на території України діяльність РПЦ, як і Компартій, а також інших проросійських організацій, – проте на антидержавницькі випадки очільників вищезазначених інституцій все-ж слід якось реагувати на державному, офіційно-дипломатичному рівні. З політичної точки зору, концепція пана Гундяєва об'єктивно зміцнює позиції комуністів та регіоналів у актуальній політичній боротьбі і сприяє посиленню агресивного ідеологічного тиску на їхніх опонентів – партії національно-демократичного спрямування (аж до їх повної маргіналізації).

Цілковито приєднуємося до висновку І. Лосєва про те, що подальший геополітичний шлях і цивілізаційний вибір України передбачає «цивілізаційне розмежування» з колишньою метрополією у сфері цінностей, інститутів та ідеологій [4, с. 25]. Вибір на користь «Русского міра» свідчатиме лише про те, що Україна досі неспроможна ментально, ідеологічно й політично відірватися від цілком іншої цивілізації, досі виступає як її «продовження» або трішки демократизований варіант. Попри те, що розмови про існування якоїсь єдиної російсько-української цивілізації в минулому виглядають пропагандистським фальсифікатом, на превеликий жаль, наразі маємо підстави говорити про можливість появи такої цивілізації в майбутньому – в міру посилення байдужості громадян нашої держави до питань самоідентифікації та історичної пам'яті, національної культурної спадщини, мови та освіти, захисту інформаційного середовища й «духовної аури нації».

Демократичне європейське майбутнє України цілий ряд сучасних дослідників (зокрема М. Рябчук, І. Лосєв, Ю. Макаров, С. Грабовський, О. Бойченко, Я. Грицак тощо) ставлять у пряму залежність від здатності її народу досягати емансипації від будь-яких атавізмів «русского міра» з характерним для цієї концепції (і глибоко архаїчним навіть для позаминулого століття!) переважанням церковно-релігійної ідентичності над національно-державною. Проте поділеність, фрагментарність і контрверсійність української історичної пам'яті, наявність у ній кількох амбівалентних дискурсів, звести які до спільного знаменника не виглядає можливим, – робить задеклароване завдання украї важливим, особливо з урахуванням тенденцій до утвердження в країні «м'якого авторитаризму».

Аби дискусії та ритуальні фрази про європейські прагнення українців не лишилися імітацією і самообманом, необхідно на рівні громадянського суспільства задекларувати рішучий розрив із «русским міром» як чинником легітимізації «кастово-кланово-олігархічної системи» сучасної Росії; конче слід чітко з'ясувати відмінність європейської цивілізаційної моделі від «східного деспотизму Москви» (вислів Г. Федотова) та «антиюридизму російської ментальності й політичної практики» [4, с. 25].

У резонансній праці 2010 року «Куди рухається світ?» Ярослав Грицак стверджував, що постульований 20 років тому «кінець історії» виявляється насправді кінцем Заходу, який втратив релігію як свою головну мотиваційну силу. Тому тільки релігія може бути джерелом суспільної солідарності та довіри один до одного – аби вистояти у «зіткненні цивілізацій», Європа мусить повернутися до свого християнського коріння, загоївши, таким чином, «відкриту рану європейського духу» (що нею стала, за Л. Колаковським, «відсутність Бога» у свідомості західних інтелектуалів) [3]. Політикансько-пропагандистські опуси на кшталт «Русского міра» лише віддаляють мислячих людей від відродження щирого релігійного начала, посилюючи позиції атеїзму, котрий є насправді «світом хаосу, позбавленим будь-якого сенсу й напрямку, будь-якої структури і будь-якої орієнтації» [3]. Ця концепція корисна виключно Кремлю у справі утримання пострадянських республік у сфері його політичного впливу (як влучно зауважує вже згадуваний Грицак, сучасна Росія – єдина держава, котра зберегла свої колонії). Тобто, перед нами – банальний інструмент неоколоніалізму, грубо закамфльований під «стратегію духовного відродження».

Отже, подальше просування квазірелігійної псевдоідеології «Русского міра» становить надзвичайно велику загрозу для майбутнього української держави та перспектив консолідації і ціннісної самоідентифікації нації, влада й опозиція якої демонструє цілковиту відсутність великих загальнонаціональних цілей і візій спільного майбутнього.

В ідеологемі «Русского міра» виразно прослідковується підміна понять: релігійна

діяльність глави РПЦ активно заангажована у відверте політиканство, що не може не викликати глибоку відразу й відчуття незручності у мислячої частини українського суспільства, прихильної до справжніх цінностей православної духовності (за аналогією з тим, яке роздратування й розчарування викликає непереборний потяг до розкішно-помпезного життя сановних владик РПЦ в середовищі російської інтелігенції). Втрата довіри до Церкви, на фоні повної зневіри в політиках, посилює морально-духовну деградацію соціуму, маргіналізацію все більшої кількості людей, до всього збайдужілих.

Нав'язливе педалювання концепції «Русского міра» в сучасній Україні поглиблює регіонально-культурний сепаратизм, конфлікт ідентичностей, політико-ідеологічне протистояння, міжконфесійні непорозуміння, дискредитацію православ'я вцілому, тому здатне призвести до непередбачуваних політичних і соціокультурних наслідків у близькому майбутньому (а перспективи толерантного і зваженого міжконфесійного діалогу стрімко зменшуються).

Аналізована концепція виглядає банально-поверховою і еkleктично-неоригінальною переробкою доволі архаїчних рудиментів вульгаризованого панславїзму, російського імперіалізму та агресивно-містичного месіанства, що їх пан Гундяєв намагається вписати в структуру путінської авторитарної моделі управління в якості симулякризованого замітника «великої національної ідеї» в ситуації, коли інші ідеологеми виявляються неефективними через недовіру російського народу до клептократично-корумпованих еліт.

Просування в Україні подібних ідей перешкоджає поступу нації в напрямку усвідомлення європейських витоків її національної культури, отже заважає усвідомленню глибин нашої українськості, центрованої довкола цілісної європейської ідентичності.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Артюх В. Середовище диктує правила гри / В.Артюх // Країна. – № 19 (172). – 2013. – С. 32-35.
2. Богомолов О. Російська м'яка влада в Україні: і слово, і діло / О.Богомолов, О.Литвиненко // Критика. – Число 1-2. – 2012. – С. 18-23.
3. Грицак Ярослав. Куди рухається цей світ? / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.culture.unian.net/ukr/detail/190240.
4. Лосєв І. Безальтернативність цивілізаційного розмежування / І.Лосєв // Український тиждень. – № 19 (287). – 2013. – С. 22-25.
5. Лосєв І. Заручники великої неправди / І. Лосєв // Український тиждень. – № 19 (287). – 2013. – С. 18-20.
6. Макаров Ю. Свято з чужої вулиці / Ю.Макаров // Український тиждень. – № 19 (287). – 2013. – С. 21.
7. Музиченко Я. Хрещення Києва – по-московськи? / Я.Музиченко // Україна молода. – 17-18 травня 2013. – С. 5.
8. План «Б»: дерадянїзація/дерусифікація // Український тиждень. – №21 (289). – 2013. – С. 14-19.
9. Рябчук М. Патріарші візити як дзеркало креолїзації / М. Рябчук // Постколоніальний синдром. – К.: «К.І.С.», 2011. – С. 223-227.
10. Широков О. Навіщо Україна Росії? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.hurtom.com/portal/14560

Потапенко Я. Историко - политические и социокультурные последствия внедрения псевдорелигиозной концепции «Русского мира» в современной Украине.

В статье осмысливаются с позиций кроссдисциплинарного анализа особенности и последствия активных попыток внедрения в украинском социокультурном пространстве псевдорелигиозной концепции “Русского мира”, которая выполняет роль важного пропагандистско-манипулятивного фактора применения русской «мягкой силы» на постсоветском пространстве.

Ключевые слова: “Русский мир”, РПЦ, Московский патриарх, УПЦ (МП), псевдорелигиозная концепция, Украина.

Potapenko Y. Historical, political and socio-cultural repercussions of the implantation the pseudo-religion conception of «Russian World» in modern Ukraine.

The paper interpreted from the standpoint of crossdisciplinary analysis the special features and effects of active attempts of implementation in Ukrainian socio-cultural space of pseudo-religion conception «Russian world», which serves as an important manipulative factor of the Russian «soft power» at the post-soviet space .

Key words: «Russian world», the Russian Orthodox Church, Moscow Patriarchate, UOC (MP), pseudo-religion conception, Ukraine.

Одержано 17.05.2013